בריתא דרבי ישמעאל

אשכנז · להדפסה · מבית דוד

רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר. בִּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הַתּוֹרָה נִדְרֶשֶׁת בָּהֶן:

א מִקַּל וָחֹמֶר

ב וּמִגְּזֵרָה שָׁוָה.

ג מִבִּנְיַן אָב מִכָּתוּב אֶחָד. וּמִבִּנְיַן אָב מִשְּׁנֵי כְתוּבִים.

ד מִכְּלָל וּפְרָט.

ה וּמִפְּרָט וּכְלָל.

ו כְּלָל וּפְרָט וּכְלָל. אִי אַתָּה דָן אֶלָּא כְּעֵין הַפְּרָט.

ז מִכְּלָל שֶׁהוּא צָרִיךְ לִפְרָט. וּמִפְּרָט שֶׁהוּא צָרִיךְ לִכְלָל.

ח כָּל דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא מִן הַכְּלָל לְלַמֵּד. לֹא לְלַמֵּד עַל עַצְמוֹ יָצָא. אֶלָּא לְלַמֵּד עַל הַכְּלָל כֻּלּוֹ יָצָא.

ט כָּל דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא לִטְעוֹן טוֹעַן אֶחָד שֶׁהוּא כְּעִנְיָנוֹ. יָצָא לְהָקֵל וְלֹא לְהַחֲמִיר.

י כָּל דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא לִטְעוֹן טוֹעַן אַחֵר שֶׁלֹּא כְּעִנְיָנוֹ. יָצָא לְהָקֵל וּלְהַחֲמִיר.

יא כָּל דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא לִדּוֹן בַּדָּבָר הֶחָדָשׁ. אִי אַתָּה יָכוֹל לְהַחֲזִירוֹ לִכְלָלוֹ עַד שֶׁיַּחֲזִירֶנּוּ הַכָּתוּב לִכְלָלוֹ בְּפֵרוּשׁ.

יב דָּבָר הַלָּמֵד מֵעִנְיָנוֹ. וְדָבָר הַלָּמֵד מִסּוֹפוֹ.

יג וְכֵן נ"א וְכַאן שְׁנֵי כְתוּבִים הַמַּכְחִישִׁים זֶה אֶת זֶה. עַד שֶׁיָּבוֹא הַכָּתוּב הַשְּׁלִישִׁי וְיַכְרִיעַ בֵּינֵיהֶם:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ: וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת: